

Tilføjelse til “Grundtvig og censuren” i *Grundtvig-Studier 2007*

Af Flemming Lundgreen-Nielsen

På side 55-56 i *Grundtvig-Studier 2007* behandles Grundtvigs forbløffende elitære forslag fra 1831 om, at unge forfattere ikke skal have lov til at få bøger trykt, medmindre ældre anerkendte og vederhæftige skribenter kautionerer for dem. Ved “unge” forstås mennesker under myndighedsalderen 25 år. Denne idé kan Grundtvig have fra to steder i Ludvig Holbergs forfatterskab. Det ene er beskrivelsen af idealstaten Potu i den på latin skrevne politiske roman *Niels Kliim*, 1741 (oversat til dansk året efter), kapitel 8, hvor det fordres, at forfatteren er fyldt 30 år og har anbefaling fra sine lærere om modenhed og duelighed. Det andet er Holbergs epistel 395, udgivet i 1750, hvor han indirekte låner fra sit Potu-kapitel og direkte argumenterer med Davids replik i 1. Krøn 19,5 (“Lad dem blive i Jeriko, til deres skæg er vokset ud”) – uden angivelse af præcist alderstrin. I begge tilfælde tænker Holberg i øvrigt på den lærde verdens skrifter, ikke på litteratur i almindelighed. At Grundtvig fra meget tidligt i sit liv gjorde sig fortrolig med Holbergs forfatterskab, kan ikke betvivles (jf. K. E. Bugge i *Guldalderstudier. Festskrift til Gustav Albeck*, Aarhus, 1966, 1-9, med tilhørende litteraturhenvisninger). Holbergs elev og efterfølger som Danmark-Norges førende digter og essayist, Christian Braunman Tullin, polemiserede dog urbant imod Holbergs holdning på disse steder i sin posthumt trykte artikel “SKRIBENTER. SKRIFTER. BOGHANDEL. DEDICATIONER” (*Samtlige Skrifter*, III, 1773, København, 196, ny udgave ved Harald Noreng, III, Oslo, 1976, 108-109). Et af Tullins argumenter imod Holberg lyder i øvrigt ganske som Grundtvig i *Nordens Mythologi* 1832: “man skal som lærer ikke underkue begavede unge skribenters ærgerrighed med magt og trusler (ris eller ferle), men snarere fremme deres lyst og fyrighed til dydig [dvs. dygtig og moralsk] bedrift ved at ‘opvekke indbyrdes Kappen blant dem’ (sammesteds henholdsvis 195 og 108, jf. *US V*, 385).

Grundtvigs forslag i 1831 kan således have baggrund i teoretiske udsagn om trykkefrihed fra første halvdel af det 18. århundrede før Struensees trykkefrihedsbestemmelser 1770-71.